

μοῦ, μετὰ δὲ τὴν ἐπάνοδόν του διωρίσθη καθηγητὴς ἐν τῷ Collège de France· ἀλλὰ παυθεὶς κατόπιν θορυβωδῶν διαδηλώσεων τῶν κληρικοφρόνων ἐδημοσίευσε τῷ 1863 τὸ περιλάλητον αὐτοῦ σύγγραμμα ὁ Βίος τοῦ Ἰησοῦ, ὅπερ ἀνήγαγεν αὐτὸν εἰς ὑψίστην φιλολογικὴν περιωπὴν, καὶ εἶτα τοὺς Ἀποστόλους, τὸν Ἅγιον Παῦλον, τὸν Ἀντίχριστον καὶ πολλὰ ἄλλα ἔξοχα ἐπὶ εὐρυμαθεῖα καὶ καλλιτεχνία ἔργα.

Διότι ὁ Ῥενάν πρὸς τῆ σοφίᾳ κέκτηται καὶ τὸ χάρισμα τῆς καλλιτεχνίας ἐν τῷ λόγῳ τοῦτο μάλιστα εἶνε καὶ τὸ ἐξέχον αὐτοῦ προσόν· αἱ φιλοσοφικαὶ του ἰδέαι οὐχὶ σπανίως παρέχουσι τρωτὰ μέρη πρὸς τὴν κριτικὴν, αἱ δὲ φιλολογικαὶ του γνώσεις ἔστιν ὅτε ἐξελέγχονται ἀμοιροῦσαι βάθους, ἀλλ' εἶνε ἀναμφισβήτητον ὅτι ἡ μελωδικὴ μαγεῖα τοῦ ὕφους του ἀναδεικνυσιν αὐτὸν τὸν καλλιπεστάτον τῶν συγχρόνων γάλλων λογογράφων.

Τῷ 1871 ἐξελέχθη μέλος τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας, ὁ δὲ Δουπανλοῦ μέλος ὦν αὐτῆς, διαμαρτυρηθεὶς ἐντόνως διὰ τὴν ἐκλογὴν « τοῦ ἀπίστου » ὑπέβαλε παταγωδῶς τὴν παραίτησίν του.

Ὁ Ῥενάν διὰ τῶν ἔργων αὐτοῦ κηρύττει τὴν ἔρησιν πρὸς τὴν πίστιν, οὐχὶ ὅμως σαρκαστικῶς ὡς ὁ Βολταῖρος ἀλλὰ μελαγχολικῶς· δὲν εἶνε τραχὺς εἰς τὰς ἰδέας του ὅπως οὐδὲ εἰς τὸ ὕφος του· καταδικάζει τὰ συστήματα, ἀλλ' ἔπειτα τὰ λυπεῖται· πλήττει τὴν πλάνην ἀλλὰ καὶ ἐκφράζει βαθὺν σεβασμὸν πρὸς αὐτήν· κρημνίζει χαμαὶ τὸ ἄγαλμα καὶ εἶτα καθήμενος ἐν μέσῳ τῶν ἐρείπιων ἐπαινεῖ τὴν πλαστικὴν καλλονὴν τοῦ συντριβέντος· ἐνταφιάζει τὸν Ἐσταυρωμένον, καὶ χεεὶ δάκρυα ἀρρήτως θλιβερὰ καὶ ἡδέα, θρηνῶν αὐτὸν ὅτι ὑπέφερε καὶ ἀπέθανε, καὶ θρηνῶν ἑαυτὸν διότι δὲν πιστεύει εἰς τὴν θεϊότητα τοῦ εὐγενεστάτου θύματος ἐκ τῶν χυσάντων ἐπὶ τῆς γῆς τὸ αἰμά των.

Ὁ Ἐρνέστος Ῥενάν εἶνε φιλέλλην, ἐξ ἐκείνων, οἵτινες διαπύρως λατρεύοντες τοὺς προγόνους ἀγαπῶσι καὶ τοὺς ἐπιγόνους· Ἐπεσκέψατο δὲ καὶ τὴν Ἑλλάδα τῷ 1865 καὶ ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως ἐνεπνεύσθη τὸν θερμὸν ἐκείνον πρὸς τὴν Ἀθηνᾶν ὕμνον, ὃν ἐδημοσίευσεν ἐν τοῖς Ἀπομνημονεύμασί του· Ὡσεὶ δὲ προώριστο ὅσον τὸ δυνατόν πλεό-τερον νὰ συνδεθῆ μετὰ τῶν Ἑλλήνων, καὶ ὁ ἐπὶ θυγατρὶ γαμβρὸς αὐτοῦ κ. Ψυχάρης εἶνε Ἕλλην.

ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΑΓΑΘΟΕΡΓΙΑ ΕΝ ΠΑΡΙΣΙΟΙΣ

ΑΙ ΜΙΚΡΑΙ ΑΔΕΛΦΑΙ ΤΩΝ ΑΠΟΡΩΝ

(Ἐκ τῶν τοῦ Maxime Du Camp)

Ἀφιερῶται τῷ θεραπευτῆρῳ « Ὁ Εὐαγγελισμὸς »

Β'. ΕΝ ΠΑΡΙΣΙΟΙΣ

Ἀφῆτας τὸ θορυβῶδες ἐστιατόριον, ἀνέβην τὴν κλίμακα, διήλθον διὰ τοῦ θεραπευτηρίου, ὅπου ἄρρωστοὶ τινες ἐπιθάνατο· ἔκειντο ἐκτάδην, καὶ εἰσῆλθον εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν ἀνιάτων. Οἱ παράλυτοι καὶ οἱ παλιμπαίδες, ἀναίσθητοι καὶ δυσώδεις, ἐκκριμῶντο ἢ ἦσαν προσηλωμένοι εἰς τὰ ἐνδύμυχα ὄνειρα, ἃ ἡ θελησίς των δὲν ἐδύνατο νὰ ἐρμηνεύτῃ, καὶ δὲν ἤκουον κἄν τὰ τύμπανα, τὰ ὅποια ἐκρότου ἐπ' αὐτοὺς εἰς τὸ κάτω πάτωμα. Ἀλλὰ συμμετεῖχον ὅμως καὶ αὐτοὶ τῆς ἐορτῆς, λαβόντες πορτογάλλιον, τὸ ὅποιον μηχανικῶς πῶς περιστρέφον, μὴ εἰδότες τίνα χρῆσιν νὰ κάμωσιν αὐτοῦ. Ἡ ἐπιτηροῦσα αὐτοὺς ἀδελφὴ δὲν στερεῖται ἐργασίας, καὶ τοὺς ἐγείρει μὲν πίπτοντας, τοὺς ἐμποδίζει νὰ ὀλισθηῖωσιν ἐκ τῆς ἔδρας των, μαρτεῦει τὴν σκέψην, ἣν δὲν δύνανται νὰ ἐκφράσωσιν, ἀπομάσσει τὴν ρίνα καὶ τὰ χεῖλη των, ἀνανεοῖ τὰ παπῖνα, δι' ὧν περιτυλίσσονται ὡς νεογνά. Ἐνίοτε κλαίοντας ἀνευ λόγου προφανοῦς τοὺς θωπεύει καὶ ἐπιφαύει τὰς παρειάς των, ἵνα τοὺς παρηγορήτῃ. Ἄλλοτε δοκιμάζουσι εἰς μάτην νὰ λάβωσι ταμβάκον. Αἱ ἀδελφαὶ τοὺς βοηθοῦσι, τοὺς ἀνακινεῖουσι, τοὺς ἀποκοιμίζουσι. Μικραὶ Ἀδελφαὶ τῶν ἀπόρων, εἶθε ἀξιοθαύμαστοι.

Ὁ κῆπος εἶνε μέγας καὶ τὸν ὀνομάζουσι Ἐπαυλίην· ἔχει δὲ κομψοὺς οἰκίσκους, ὅπου αἱ κληματαίδες ἐξαπλοῦσι τοὺς βοστρύχους των. Ἀνάγκη νὰ γείνωσι καὶ τίνα παραρτήματα, πλυνητήριον ἦτον ψυχρὸν, καὶ ὑπνωτήρια ἐπιτρέποντα φιλοξενίαν εὐρύτεραν. Λυπηρὸν εἶνε ἡ ἀκούη τις τὴν ἔνδεικν κρούουσαν τὴν θύραν καὶ νὰ γινώσκη, ὅτι τὸ στενὸν τοῦ χώρου δὲν ἐπιτρέπει νὰ δοθῆ αὐτῇ θέσις εἰς τὴν τράπεζαν καὶ εἰς τὴν ἐστίαν. Καὶ σκέπτονται μὲν ἡ ἀποκτίσωσιν εὐρυχωρότερα καταστήματα, ἀλλὰ τὰ κτίρια ἐν Παρισίοις εἶνε δαπανηρὰ, ἢ δὲ ἡμερησίᾳ ἐλεημοσύνη μόλις ἐπαρκεῖ εἰς τὰς ἐπιουσίας ἀνάγκας. Ἀκάματοι παρὰ τοῖς ὑποτρόφοις αὐτῶν, οἱς ἐπιδαφιλεύουσι πᾶσαν θωπείαν καὶ ἐπιμέλειαν, αἱ ἀδελφαὶ ἀκολουθοῦσι κανὸν αὐστηρὸν ἐπιβάλλουσαι ἑαυταῖς λιτοτάτην δίαιταν. Εἰς ἐν τῶν καταστημάτων μὲ ἐξέπληξεν ἡ πολυτέλεια τῆς κλινοστρωματῆς. Ἐκαστος ὑπότροφος ἔχει μίαν στιβάδα, δύο στρώματα, ἐν ὑποκεφάλιον, ἐν προκεφάλιον καὶ ἐν ἐφάπλωμα ἐκ πιτλων, δωρηθέντα παρ' ἀνδρὸς ἐλεήμονος. Ἦνοιξα τὴν θύραν τοῦ ὑπνωτηρίου τῶν ἀδελφῶν· τὸ δωμάτιον εἶνε πλακόστρωτον, πρὸ τῶν κλινῶν δὲν ὑπάρχει οὔτε τάπης οὔτε κἄν ψίαθος, ἐπὶ ἐκάστης δὲ κλίνης ἐν ἀχύρινον στρώμα ἢ ἀπλοῦς μᾶλλον σάκος πλήρης φύλλων ἀραβοσίτου. Ἡ κλίνη τῆς ἡγουμένης εὐρίσκεται πλησίον τοῦ παραθύρου καὶ κατὰ τοῦτο μόνον διακρίνεται τῶν ἄλλων. Ἐὰν ἡ τῆς ψυχῆς γαλήνη διδῆ ὕπνον καλόν, βεβαίως κοιμῶνται καλῶς ἐπὶ τοῦ ἀχύρου ἐκείνου. Ἄλλως δὲ δὲν μένουσι πολὺ ἐπ' αὐτοῦ. Εἰς τὰς 10 κατακλίνονται, εἰς τὰς 4 1/2 τῆς πρωίας ἐγείρονται. Ὁ κανὼν δὲν ἔχει ἐξαιρέσεις, εἶνε ἀπόλυτος τὸν τε χειμῶνα καὶ τὸ θέρος. Διαρκούσης τῆς νυκτός, δύο μικραὶ ἀδελφαὶ κοιμῶνται πλησίον τοῦ θεραπευτηρίου καὶ μένουσι ὄρθιαι,

Πολὺ ἀπατῶνται οἱ νομίζοντες ὅτι ὁ βίος εἶνε διασκέδασις. Ὁ βίος δὲν ἠδονὴ ἀλλ' οὔτε ὀδύνη· εἶνε σοβαρὰ ἐπιχειρήσις, ἥτις ἀνετέθη ἡμῖν, καὶ ἦν ἔχομεν καθήκον νὰ διεξαγάγωμεν καὶ νὰ περατώσωμεν ἐντίμως.